

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ & ΑΣΥΛΟΥ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΟΜΙΚΩΝ & ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΩΝ
ΘΕΜΑΤΩΝ

Άγιος Ιωάννης Ρέντη, 30 Μαΐου 2024
Α.Π. 159014

Δ/νση: Λ. Θηβών 196-198, Άγιος Ιωάννης Ρέντη,
ΤΚ 18233
Πληροφορίες: Β. Λαμπίρη
Τηλ.: 213.212.8691
Email: dpt.lpa@migration.gov.gr

Π Ρ Ο Σ : Την ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων και Αιτήσεων Καταθέσεως Εγγράφων

ΚΟΙΝΟΠΟΙΗΣΗ : όπως Πίνακα Αποδεκτών

Θ Έ Μ Α : Κοινοβουλευτικός Έλεγχος
ΣΧΕΤΙΚΑ : Η υπ' αριθμ. Πρωτ. 3859/20.03.2024 Ερώτηση

Σε απάντηση της ανωτέρω σχετικής Ερώτησης, που κατέθεσαν Βουλευτές της κοινοβουλευτικής ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς – Προοδευτική Συμμαχία, με θέμα «*Προβληματισμός και ερωτήματα από τον τρόπο διαχείρισης των αυξανόμενων μεταναστευτικών ροών από την Κυβέρνηση*», σας γνωρίζω τα εξής:

Κατά το πρόσφατο Συμβούλιο Υπουργών Εσωτερικών Υποθέσεων (Βρυξέλλες, 4.3.2024), επισημάνθηκε ότι η Ελλάδα επηρεάζεται από τις ροές και εξελίξεις στη μεταναστευτική οδό τόσο της Ανατολικής Μεσογείου, όσο και της Κεντρικής Μεσογείου, δεδομένης της νεοδιαγραφόμενης οδού παράτυπων μεταναστευτικών ροών από την Ανατολική Λιβύη προς τη Ν. Κρήτη, η οποία αφορά κυρίως σε Αιγύπτιους πολίτες. Οι παράτυπες ροές που εκκινούν από Λιβύη με προορισμό την Ελλάδα είναι ακόμη σχετικά συγκρατημένες, αλλά είναι ενδεικτικές μίας τάσης που χρήζει άμεσης προσοχής, ιδίως ενόψει βελτίωσης των καιρικών συνθηκών κατά τους επόμενους μήνες.

Επισημαίνεται άλλωστε η διήμερη επίσκεψη του Υπουργού Μετανάστευσης & Ασύλου στη Γαύδο και την Κρήτη (1-2 Απριλίου 2024), για επιτόπια εξέταση της διαμορφωθείσας κατάστασης και για την καλύτερη συνεργασία και συντονισμό με τις τοπικές αρχές. Ειδικότερα, ενημερώθηκαν σχετικά με τη στρατηγική της κυβέρνησης η οποία περιλαμβάνει τη στήριξη και τη συνεργασία με την Αίγυπτο, την ενδυνάμωση του Λιμενικού, τις γρήγορες επιστροφές όσων δεν δικαιούνται άσυλο και την ενίσχυση, με μέσα, κάθε τοπικής κοινωνίας που αντιμετωπίζει μεταναστευτική πίεση. Στο πλαίσιο αυτό, ψηφίσθηκε προσφάτως στη Βουλή η αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου, ώστε το Υπουργείο Μετανάστευσης και Ασύλου να μπορεί να ενισχύει και Δήμους που δεν φιλοξενούν δομές του Υπουργείου εντός των διοικητικών τους ορίων, προκειμένου να υπάρχει ευελιξία στην ενίσχυση κάθε Δήμου που αντιμετωπίζει μεταναστευτική πίεση, όπως συνέβη πρόσφατα με τους Δήμους Γαύδου, Καντάνου – Σελίνου και Χανίων.

Τα ανωτέρω καταδεικνύουν ότι, όπως έχει επανειλημμένα επισημάνει η ελληνική πλευρά, είναι κρίσιμη η έμπρακτη αναγνώριση της στρατηγικής σημασίας της Αιγύπτου για τη σταθερότητα και τον έλεγχο των μεταναστευτικών ροών στην περιοχή και η ουσιαστική στήριξη και ενίσχυση της συνεργασίας της ΕΕ με την εν λόγω χώρα.

Υπό αυτό το πρίσμα και ως κράτος μέλος πρώτης γραμμής, η Ελλάδα αναλαμβάνει σχετικές πρωτοβουλίες συνεργασίας με την Αίγυπτο, σε διμερές και ευρωπαϊκό επίπεδο, επιχειρώντας να ενισχύσει

τη συνεργασία στους τομείς της καταπολέμησης της παράνομης διακίνησης μεταναστών, της ενίσχυσης των επιστροφών και της προώθησης της λελογισμένης μετανάστευσης μέσω νόμιμων οδών και σε συνάρτηση με τις ανάγκες της εθνικής οικονομίας και αγοράς εργασίας.

Στο πλαίσιο αυτό, η χώρα μας έχει αναπτύξει ένα πλέγμα σχέσεων με την Αίγυπτο, το οποίο καλύπτει το πεδίο της νόμιμης μετανάστευσης και κινητικότητας. Υπενθυμίζεται ότι η συμφωνία για την «προαγωγή της διμερούς συνεργασίας σε θέματα εργασίας» (ν.1453/1984, Α'88), υλοποιείται με θετικά αποτελέσματα, ήδη από το 1984, στον τομέα της αλιείας, αλλά, κυρίως επισημαίνεται η πρόσφατη, σύγχρονη διμερής συμφωνία Ελλάδας - Αιγύπτου σχετικά με την απασχόληση εποχικών εργατών, η οποία προσφέρει τη δυνατότητα απασχόλησης Αιγυπτίων πολιτών στον αγροτικό τομέα συνολικά, για την κάλυψη αναγκών εποχικής φύσης της ελληνικής αγοράς εργασίας (ν.5009/2023, Α'7).

Για την ευόδωση των στόχων που έχει θέσει η Ελλάδα στη συνεργασία της με την Αίγυπτο στο μεταναστευτικό, ο Υπουργός Μετανάστευσης και Ασύλου επισκέφθηκε πρόσφατα την Αίγυπτο, όπου πραγματοποίησε διμερείς επαφές με σειρά ομολόγων του. Συγκεκριμένα συναντήθηκε με τον Υπουργό Εργασίας, κ. Hassan Shehata, με τον οποίο διερεύνησε τις δυνατότητες περαιτέρω συνεργασίας μεταξύ των δύο χωρών στον τομέα της νόμιμης μετανάστευσης, δεδομένων των αυξανόμενων αναγκών της ελληνικής οικονομίας στον τουρισμό και τις κατασκευές. Στη συνάντηση εργασίας στο Υπουργείο Εξωτερικών, ετέθη από την ελληνική πλευρά το μείζον πρόβλημα της παράνομης διακίνησης μεταναστών, εστιάζοντας στην ανάγκη περαιτέρω συνεργασίας για την από κοινού αποτροπή των παράνομων ροών από τον κεντρικό μεσογειακό διάδρομο. Παράλληλα επισημάνθηκε η ανάγκη εντατικοποίησης των επιστροφών των απορριφθέντων Αιγυπτίων αιτούντων άσυλο στη χώρα καταγωγής τους. Τέλος, στη συνάντηση με την Υπουργό Μετανάστευσης, κ. Soha Gendi, συζητήθηκε το ενδεχόμενο συνεργασίας των δύο χωρών στην επαγγελματική κατάρτιση των υποψηφίων προς μετάκληση εργατών και παροχής τεχνογνωσίας από ελληνικής πλευράς σε επίπεδο διαδικασιών ασύλου.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, θετικά κρίνεται η πρόσφατα διαμορφωθείσα ολοκληρωμένη Στρατηγική Σχέση της ΕΕ με την Αίγυπτο, μέσω συμφωνίας η οποία υπεγράφη στις 17.3.2024 στο Κάιρο, με στόχο, μεταξύ άλλων, τον περιορισμό της παράτυπης μετανάστευσης. Η υπόψη Συμφωνία επιχειρεί να ενδυναμώσει τη συνεργασία μεταξύ ΕΕ και Αιγύπτου στο πεδίο της μετανάστευσης κατά τρόπο ολιστικό, που να συμπεριλαμβάνει την καταπολέμηση των αιτιών που προκαλούν την παράτυπη μετανάστευση και των δικτύων διακινητών, την ολοκληρωμένη διαχείριση των συνόρων και την ενίσχυση των επιστροφών και της επανένταξης στη χώρα προέλευσης. Παράλληλα, η χώρα μας συμμετέχει σε ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες που στόχο έχουν την ενίσχυση της νόμιμης μετανάστευσης μέσω διαμόρφωσης Εταιρικών Σχέσεων Προσέλκυσης Ταλέντων με επιλεγμένες τρίτες χώρες, μεταξύ των οποίων και η Αίγυπτος. Οι Εταιρικές αυτές Σχέσεις τελούν υπό διαμόρφωση και αναμένεται να ενισχύσουν τη συνεργασία και να εμπεδώσουν την εμπιστοσύνη μεταξύ των δύο μερών.

Σε ό,τι αφορά το Ευρωπαϊκό Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο, σημειώνεται ότι η χώρα μας έχει εκφράσει την καταρχήν ικανοποίησή της για την πολιτική συμφωνία που επετεύχθη στα τέλη του προηγούμενου έτους (20.12.2023) επί πέντε βασικών νομοθετημάτων του νέου Συμφώνου (Κανονισμοί AMMR, APR, EURODAC, SCREENING, CRISIS & FORCE MAJEURE). Η συμφωνία αυτή υπήρξε αποτέλεσμα των προβλεπόμενων διαθεσμικών τριλόγων, αλλά και των εντατικών διαπραγματεύσεων μεταξύ των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΚΜ ΕΕ) κατά την τριετία που ακολούθησε την παρουσίαση της πρότασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για ένα νέο «Σύμφωνο για τη μετανάστευση και το άσυλο» το

Σεπτέμβριο 2020. Στις διαπραγματεύσεις αυτές, η Ελλάδα συμμετείχε συστηματικά, δυναμικά και με εποικοδομητικό πνεύμα, με γνώμονα τις εθνικές θέσεις και ανάγκες, καθώς και την πεποίθηση ότι οι κοινές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα ΚΜ της ΕΕ απαιτούν κοινές ευρωπαϊκές λύσεις.

Μετά την πρόσφατη, επί της αρχής συμφωνία των συν-νομοθετών της ΕΕ, αναμένεται, πλέον, η ολοκλήρωση διευθέτησης ορισμένων τεχνικών παραμέτρων και η έγκαιρη υιοθέτηση των νομοθετημάτων του νέου Ευρ. Συμφώνου μέχρι τέλη Απριλίου 2024 (και πριν, δηλαδή, από την ολοκλήρωση της τρέχουσας θητείας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου).

Το νέο Σύμφωνο για τη Μετανάστευση και το Άσυλο εκτιμάται ότι θα αποτελέσει καθοριστικό εργαλείο για την πολιτική μετανάστευσης και ασύλου στην ΕΕ και το σχετικό νομικό πλαίσιο. Αποσκοπεί στη δίκαιη και ισόρροπη κατανομή των βαρών μεταξύ των ΚΜ της ΕΕ, προτάσσοντας την ανάγκη ταχείας και αποτελεσματικής ανταπόκρισης για τη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών. Στο πλαίσιο αυτό, είναι σημαντικό να επισημανθεί ότι θεσπίζεται, για πρώτη φορά, υποχρεωτικός μηχανισμός αλληλεγγύης, με συγκεκριμένη διαδικασία για τον προσδιορισμό των ΚΜ που χρήζουν αλληλεγγύης και των συγκεκριμένων αναγκών τους σε αλληλεγγύη, στον οποίο περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων μέτρων, οι μετεγκαταστάσεις. Επί του παρόντος, έχει ξεκινήσει ήδη η συζήτηση σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, αναφορικά με τις αναγκαίες ενέργειες για την υλοποίηση του νέου Συμφώνου.

Παράλληλα, σημαντική παραμένει, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η συνέχιση της πολιτικής αποτελεσματικής επιτήρησης των συνόρων, η αποτροπή και καταπολέμηση της παράνομης διακίνησης μεταναστών, η προώθηση των οδών ασφαλούς, νόμιμης μετανάστευσης σε συνάρτηση με τις ανάγκες των εθνικών αγορών εργασίας των ΚΜ ΕΕ σε εργατικό δυναμικό και, τέλος, η ενίσχυση της αποτελεσματικότητας των επιστροφών, ώστε να είναι σε θέση η ΕΕ να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που θέτει η παράτυπη μετανάστευση και ταυτόχρονα να ανταποκριθεί στις ανάγκες της ευρωπαϊκής οικονομίας με νόμιμες, λελογισμένες και ασφαλείς διαδικασίες.

Ως προς τις εφαρμοζόμενες διαδικασίες και σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, όλοι οι πολίτες τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις ή διαμένουν χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα και δεν αποδεικνύουν την ιθαγένεια και την ταυτότητά τους με έγγραφο δημόσιας αρχής υποβάλλονται σε διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης. Τα πρόσωπα αυτά οδηγούνται άμεσα με ευθύνη των αστυνομικών ή λιμενικών αρχών που επιλαμβάνονται αρμοδίως, σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή σε Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή, σύμφωνα με το άρθρο 38 παρ. 1 του ν. 4939/2022 (Α' 111).

Διευκρινίζεται ότι δεν υφίσταται Περιφερειακή Υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΥπΥΤ) στις νήσους Γαύδο και Κρήτη (βλ. άρθρα 34-36 του ΠΔ 106/2020 (Α'255)) και ως εκ τούτου νεοεισερχόμενοι στην ελληνική Επικράτεια δια των συγκεκριμένων Νήσων, πολίτες τρίτων χωρών (πτχ) ή ανιθαγενείς, οδηγούνται με ευθύνη των ως άνω αναφερόμενων Αρχών – που επιλαμβάνονται αρμοδίως – σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή (ΚΥΤ ή ΚΕΔ), στην προκειμένη περίπτωση στο ΚΥΤ Μαλακάσας, όπου γίνεται παραπομπή σε διαδικασία υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας (άρθρο 42 του ν.4939/2022), με ταχεία παραλαβή και καταγραφή των αιτήσεων εντός της δομής. Σημειώνεται ότι μεγάλο μέρος των νεοεισερχόμενων έχουν ήδη επωφεληθεί της διαδικασίας.

Ο αριθμός των νεοεισερχόμενων πτχ/ ανιθαγενών στην ελληνική Επικράτεια δια των συγκεκριμένων Νήσων αποτυπώνεται στον κάτωθι πίνακα:

	Αφίξεις βάσει Ε.Σ.Κ.Ε.Ε.Σ.	Αφίξεις στο ΚΥΤ Μαλακάσας
ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024	365	230
ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2024	528	213
ΜΑΡΤΙΟΣ 2024	333*	216
ΣΥΝΟΛΟ	1226	659

(*) Σημειώνεται ότι τα αριθμητικά στοιχεία ως παρέχονται από το Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Ελέγχου και Επιτήρησης Συνόρων (Ε.Σ.Κ.Ε.Ε.Σ.) για τον Μάρτιο 2024 αφορούν μη οριστικοποιημένα στατιστικά δεδομένα.

Σημειώνεται ότι σε όλες τις ΚΕΔ των νήσων, καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια προκειμένου να υπαχθούν άμεσα οι νεοεισερχόμενοι πτχ/ανιθαγενείς σε διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης σύμφωνα με τις προβλέψεις των διατάξεων των άρθρων 39 και επ. του ν. 4939/2022. Στο πλαίσιο, δε, προσπαθειών επίσπευσης των διαδικασιών και αποσυμφόρησης των νήσων, εκδίδονται το συντομότερο δυνατό αποφάσεις άρσης του περιορισμού κυκλοφορίας εντός των νήσων από τους Διοικητές των Περιφερειακών Υπηρεσιών, προκειμένου οι αιτούντες διεθνή προστασία να μετακινούνται περαιτέρω με μέριμνα της Υπηρεσίας μας σε Ελεγχόμενες Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας αιτούντων άσυλο της ηπειρωτικής Ελλάδας και να διαμένουν σε αυτές, εφόσον το επιθυμούν, καθ' όλη τη διάρκεια διοικητικής εξέτασης των αιτημάτων τους για διεθνή προστασία από την Υπηρεσία Ασύλου.

Πριν τη μεταφορά των πτχ / ανιθαγενών σε ΚΥΤ / ΚΕΔ, και στο πλαίσιο της συνεργασίας του Υπουργείου Μετανάστευσης και Ασύλου, τόσο με το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη όσο και με το Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, πραγματοποιούνται επιχειρησιακές επικοινωνίες ώστε η κατανομή τους σε ΚΥΤ και ΚΕΔ να πραγματοποιείται με βέλτιστο τρόπο και με σκοπό την επιτάχυνση των διαδικασιών, την αποσυμφόρηση των σημείων που υφίστανται πληθυσμιακές πιέσεις, ενώ, καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης ο Διοικητής, το προσωπικό του ΚΥΤ ή ΚΕΔ και η Κεντρική Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, μεριμνούν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα ανά περίπτωση, ώστε οι πτχ/ ανιθαγενείς, να τελούν υπό αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΚΑΙΡΙΔΗΣ

ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΠΟΔΕΚΤΩΝ :

1. Βουλευτή κ. Ευάγγελο Αποστολάκη, Βουλή των Ελλήνων
2. Βουλευτή κ. Γεώργιο Ψυχογιό, Βουλή των Ελλήνων
3. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο-Χρήστο Αυλωνίτη , Βουλή των Ελλήνων
4. Βουλευτή κ. Όθωνα Ηλιόπουλο, Βουλή των Ελλήνων
5. Βουλευτή κα Κυριακή Μάλαμα, Βουλή των Ελλήνων
6. Βουλευτή κ. Χαράλαμπο (Χάρη) Μαμουλάκη, Βουλή των Ελλήνων
7. Βουλευτή κ. Αλέξανδρο Μεϊκόπουλο, Βουλή των Ελλήνων
8. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Μπάρκα, Βουλή των Ελλήνων
9. Βουλευτή κα Κατερίνα Νοτοπούλου, Βουλή των Ελλήνων
10. Βουλευτή κ. Γεώργιο Παπαηλιού, Βουλή των Ελλήνων
11. Βουλευτή κα Παναγιού (Γιώτα) Πούλου, Βουλή των Ελλήνων
12. Βουλευτή κα Ραλλία Χρηστίδου, Βουλή των Ελλήνων

ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΔΙΑΝΟΜΗ :

1. Γραφείο Υφυπουργού
2. Γραφείο Υπηρεσιακής Γραμματέως
3. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής
4. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Υποδοχής Αιτούντων Άσυλο
5. Υπηρεσία Συντονισμού
6. Δ/νση Ευρωπαϊκής και Διεθνούς Συνεργασίας
7. Δ/νση Νομικής Υποστήριξης Ασύλου και Υποδοχής
8. Γραφείο Επικοινωνίας και Ενημέρωσης